

[Rahbæk Møller]

Men krisen har afsløret, at en stor del af den finansielle sektor var ledet af folk uden vilje og evne til at passe den virksomhed, de var betroet, hvad enten det var at udbyde forsikringer eller at finansiere huskøb. I stedet for at udføre denne den egentlige forretning bedst og billigst har de leget store mænd for andre folks penge og forsøgt at bygge mægtige imperier.

En anden udbredt myte er, at centralisering af beslutningsprocessen sikrer den rette dynamik. Derfor har vi fået holdingselskaber, så både offentlighedens og medarbejdernes indblik i, hvad der foregik, blev begrænset. Mange af de finansielle instrumenter var endda oprindeligt baseret på andelsbevægelsens idégrundlag og havde et udbredt lånerdemokrati. Dette demokrati er i dag stort set forsvundet. Det er sikkert rigtigt, at der var blevet truffet færre dynamiske beslutninger, hvis flere skulle have været taget med på råd. Vi ved alle sammen, at det havde været en klar fordel, hvis det havde været tilfældet.

En tredje myte er, at stort er godt. Derfor har vi set desperate forsøg på at erobre markedsandele og en række fusioner. Nu ser vi, at de institutioner, der først og fremmest koncentrerede sig om at passe den kundekreds, som de faktisk havde, har klaret sig bedst.

Selve krisens opkomst skyldes ikke finanssektoren. Den skyldes krisen i byggesektoren og faldet i aktiekurserne. Men krisen afslørede, hvilke selskaber der blev ledet på en forsvarelig måde, så de kunne bære en krise, og hvilke der ikke blev. Det var et afslørende indblik. Kun få ledere i finanssektoren kom ud af det med æren i behold, og der viste sig lig i lasten, der ikke skyldtes byggekrisen eller aktiefaldet.

Det skal tilføjes, at det viste sig, at lysten til at spekulere med betroede midler i stedet for at udvikle virksomhedens egentlige grundlag har vist sig ikke at være begrænset til finanssektoren. En række skandaler i andre dele af erhvervslivet har vist samme træk. Der er mange ofre for krisen. En af grupperne er de ansatte, der troede, at det er uddannelser, der sikrer job, men som for en stor dels vedkommende nu er arbejdsløse uden nogen chancer for atter at få et arbejde, hvor de kan bruge deres uddannelse.

For så vidt kunne man sige sig selv, at det måtte ende sådan. I en lang årrække var fi-

nanssektoren så markant den hurtigst ekspanderende sektor i Danmark. Det kunne naturligvis ikke vare ved. Men de, der nu er arbejdsløse, havde været bedre stillet, hvis de aldrig havde været lokket ind i denne branche.

Andre ofre er de øvrige dele af erhvervslivet. Finanssektoren er gået fra overdreven uforsigtighed for at erobre markedsandele til lige så overdreven forsigtighed nu for at begrænse skaderne. Konsekvensen er, at den finansielle sektor i vid udstrækning ikke opfylder sin opgave. På nogle punkter er staten gået ind for at garantere banklån, nemlig til små og nystartede virksomheder og til skibsbygning. Andre dele af erhvervslivet må blot klare sig på lavere blus på grund af manglende finansiering. Men selv i de tilfælde, hvor staten er gået ind, er det ret beset en skandale, at det skulle være nødvendigt. Det viser, at finanssektoren svigter sin opgave.

Til gengæld har krisen gjort gavn på ét område. Pludselig har det været muligt at få strammet en række ansvarsbestemmelser vedrørende bestyrelsesmedlemmer og revisorer. Tidligere har forslag om den slags altid været stemplet som ganske utidig mistro til erhvervslivet. Den slags er forstummet. For nu at nævne et enkelt eksempel foreslog SF for nogle år siden, at adgangen til at indbringe revisorer for Revisornævnet blev udvidet. Dengang lykkedes det ikke engang at få Industrirådet med på listen. Nu kan enhver med retlig interesse indbringe en sag.

Faktisk er der sket en væsentlig stramning af lovgivningen i det sidste par år. Egentlig foretrækker vi fra SF's side, at vi nu skaber bedre overblik over mangler i den nuværende lovgivning, før man skrider til videre forsøg for at reparere lovene. Derfor foreslog vi i efteråret nedsættelse af en spekulationskommission, der ikke alene skulle beskæftige sig med at begrænse spekuleringen, men også med incitamenter til at fremme den egentlige grundlæggende forretning. Men som bekendt var der ikke interesse for et sådant lovforberedende arbejde. Det eneste, der foregår af den slags, er Revisorkommissionens gennemgang af revisorlovgivningen.

Jeg vil derefter komme med nogle bud på, hvad der burde gøres. Nogle af dem er indlysende. Enhver med kendskab til området ved, at det svageste led i lovgivning og administra-